

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH)

közleménye

az Erzsébet-táborokban a táborozó gyermekek részére készített, „*Véleményed kincs!*” című kérdőívhez kapcsolódó adatkezelést illetően

A sajtóban számos állítás fogalmazódott meg az Erzsébet a Kárpát-medencei Gyermekekért Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) által szervezett táborokban bevezetett kérdőíves adatgyűjtés kockázatairól, illetve azzal kapcsolatban több beadvány is érkezett a Hatósághoz. A NAIH ezért a gyermekeket érintő, kutatási célú névtelen adatgyűjtések kapcsán fel kívánja hívni a figyelmet az adatok valóban anonim gyűjtéséhez, felhasználásához, kezeléséhez kapcsolódó adatvédelmi követelményekre.

Az általános adatvédelmi rendelet (a továbbiakban: GDPR)¹ 4. cikk 5. pontja szerint az álnevesítés, vagy más néven pszeudonimizáció *„a személyes adatok olyan módon történő kezelése, amelynek következtében további információk felhasználása nélkül többé már nem állapítható meg, hogy a személyes adat mely konkrét természetes személyre vonatkozik, feltéve hogy az ilyen további információt külön tárolják, és technikai és szervezési intézkedések megtételével biztosított, hogy azonosított vagy azonosítható természetes személyekhez ezt a személyes adatot nem lehet kapcsolni”*.

A GDPR (26) preambulum-bekezdése értelmében azokat az adatokat, amelyeket további információ felhasználásával valamely természetes személlyel kapcsolatba lehet hozni, azonosítható természetes személyre vonatkozó **álnevesített (pszeudonim) személyes adatnak** kell tekinteni, **kezelésükre vonatkozóan az adatvédelmi előírásokat alkalmazni kell**.

Fentiek alapján **személyes adatként védendőek azok az álnevesített adatok, amelyek egyenként nem, azonban összességükben** – egy adatbázis sorban történő rögzítésük eredményeképpen, vagy az adatok begyűjtésének módjára, az abban résztvevő személyekre tekintettel – **egy konkrét személyhez rendelhető**, kapcsolatuk az érintettel még helyreállítható.

Anonim – tehát az álnevesített (pszeudonim) adatokkal ellentétben személyes adatnak nem minősülő – adatok létrehozásához tehát **sok esetben nem elegendő csupán az érintett adatainak megadásától eltekinteni**, esetleg nevüket kitakarni, hanem **gondoskodni kell a személyes adatok és az érintett kapcsolatának helyreállíthatatlanságáról is**.

Az adatkezelés kockázatai megfelelő szervezési és technikai intézkedésekkel jól kezelhetőek lehetnek, amelyeket az elszámoltathatóság alapelvéből következően az adatkezelő köteles igazolni.

Az Erzsébet-táborokban alkalmazott kérdőíves adatgyűjtés esetében az anonim kérdőíves felmérés szervezési intézkedésekkel garantálható lehet, például oly módon, hogy ha a kérdőívek kitöltése kapcsán közreműködő, azt felügyelő személyek köre elkülönül a kérdőívek feldolgozását, kiértékelését végző személyi körtől, valamint ha a táborba jelentkezők jelentkezési lapját, az azokban tárolt adatokat a kérdőívek kiértékelését, az abban foglalt adatok rögzítését végzők nem jogosultak megismerni.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről.

E vonatkozásban megfelelő lehet minden olyan intézkedés, amely azt biztosítja, hogy a kérdőíveket úgy gyűjtsék össze, hogy a kérdőívet ne lehessen a kitöltőjével kapcsolatba hozni (pl. gyűjtőládákat helyeznek ki, melyekbe a táborozók be tudják dobni a kitöltött kérdőíveket) és a helyszínen a gyermekekkel foglalkozó, napi szinten kapcsolatot tartó – így személyazonosságukat, esetleg családi körülményeiket ismerő – személyek ne tekinthessenek be a begyűjtött kérdőívekbe.

Tehát a kérdőívek begyűjtése, tárolása és megsemmisítése olyan eljárásrendet, az abban közreműködőktől megfelelő adatvédelmi és adatbiztonsági tudatosságot is szükségessé tesz, amely biztosítja, hogy az adatok nem kerülhetnek arra jogosulatlan személyek birtokába.

Ennek érdekében előzetesen szükséges meghatározni, hogy a kitöltött kérdőívekhez, a táborba jelentkező gyermekek egyéb adataihoz mely szervezetek, mely munkakört ellátó személyek és milyen célból férhetnek hozzá, valamint azt is, hogy ha elektronikus úton kerülnek az adatok begyűjtésre, akkor azokat hol tárolják, meddig maradnak a levelező rendszerben, ha papír alapon, akkor hogyan választják el azokat az eltérő megőrzési idejű, esetleg a gazdasági elszámolással kapcsolatos adatoktól.

Amennyiben a kérdőívek kiosztásában, összegyűjtésében és feldolgozásában, kiértékelésében részt vevő személyek sem tudják az érintetthez rendelni a kérdőívet, tehát az alkalmazott eljárásrend teljes mértékben megszakít minden kapcsolatot az érintettel, és a kérdőívek pusztán statisztikai adatként használhatók fel, valamint a továbbra is rendelkezésre álló adatok összessége segítségével sem lehet a konkrét személyhez kapcsolni a kérdőívet és annak tartalmát, a keletkező adat *anonim* adatnak tekinthető, mely adatok kezelésére már nem kell alkalmazni a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályokat.

Eltérő esetekben, így például, ha az adatok összerendezése útján a rendelkezésre álló részinformációk teljességéből, akár egy konkrét csoporton belül meg lehet állapítani, hogy az egyes kérdőívek mely természetes személyekhez kapcsolódnak, akkor azok kezelése továbbra is a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályok hatálya alá tartozik, így alkalmazni kell a GDPR adatvédelmi alapelveit és egyéb előírásait.

Budapest, 2020. július 22.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár